

Acleris roscidana

Större aspvårvecklare

Fjärilar, Vecklare

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Lepidoptera (fjärilar), **Familj:** Tortricidae (vecklare), **Släkte:** *Acleris*, **Art:** *Acleris roscidana* - större aspvårvecklare (Hübner, 1799) **Synonymer:** *stor aspvårvecklare*

Kännetecken

En ganska stor vecklare med en vingbredd på 23-28 mm. Framvingens grundfärg grå med mycket små mörka prickar och linjer samt några färre och större utspridda diffusa mörka fläckar. Bakvingarna något glänsande och ljus beige-grå med svag nätteckning. Fjärilen är ganska konstant och föga variabel i grundfärg och teckning (Svensson 2006).

Utbredning och status

Från Småland upp till Dalarna och Gästrikland. Ej rapporterad från Gotland, Gotska sandön, Västergötland, Västmanland och Värmland (Svensson et al. 1994). Arten förekommer i ett flertal europeiska länder, men är närmast ej funnen i Danmark eller i Storbritannien. Inte heller Iberiska halvön, forna Jugoslavien, Bulgarien, Grekland eller Medelhavsöarna (Razowski, 1996). I Sverige betraktas den som ganska ovanlig och mycket lokal (Svensson, 2006).

Ekologi

Stor aspvårvecklare förekommer i löv- och blandskog med mycket asp. Arten verkar vara en ren skogsart som sällan påträffas i öppna miljöer med aspbestånd. Främst verkar den föredra ganska opåverkade skogsmarker med lång kontinuitet, gärna med olikåldriga träd och inslag av död ved. Fjärilen övervintrar. Den kläcks på hösten och flyger från september till oktober, men påträffas likt många andra arter relativt sällan innan övervintringen utan oftare på våren. Arten börjar flyga när det blivit barmark och plusgrader om nätterna, främst i april månad. Den kan dock flyga länge och påträffas även i början på juni. Fjärilen vilar ganska högt upp i kronan men kan lockas till ljus eller bankas ned från aspstammar. Larven förmodas endast leva på asp *Populus tremula* från slutet av juni genom juli månad (Razowski 2001, Svensson 2006).

Hot

Slutavverkning av skog. Arten förekommer främst i skogsmiljöer med relativt lång kontinuitet och en slutavverkad naturskog tar lång tid att återskapa. Plantering av gran istället för lövträd skapar artfattiga monokulturer där det inte finns förutsättningar för skogsarter knutna till lövträd. Fragmentering av lövrika miljöer med mycket asp. Det är osäkert hur benägen arten är att sprida sig, men det ser ut att vara väldigt sällan som den påträffas utanför sitt habitat.

Åtgärder

Skydd av löv- och blandskog med lång kontinuitet. Gynna lövföryngring, särskilt asp. Där det finns behov kan det vara nödvändigt att stängsla av från vilt under några år eftersom skotten gärna äts, särskilt asp. Stor aspvårvecklare flyger även i blandskog med gran, men denna bör hållas efter så den inte blir dominerande och tränger ut lövträden.

Litteratur

Karsholt, O. & Razowski, J. 1996. *The Lepidoptera of Europe: a distributional checklist*. Apollo books, Stenstrup.

Razowski, J. 2001. *Die Tortriciden Mitteleuropas. Bestimmung - verbreitung - flugstandort - lebensweise der raupen*. Bratislava 2001.

Svensson, I. 1993. *Fjärilskalender*. Förlag Hans Hellberg, Kista.

Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmquist, G. 1994. *Catalogus lepidopterorum suecicae*. Naturhistoriska riksmuseet & Entomologiska föreningen, Stockholm.

Svensson, I. 2006. *Nordens vecklare - The Nordic Tortricidae*. Entomologiska sällskapet i Lund.

Författare

Mats Lindeborg 2015.